

σμεγάλο» ἢ «τρισμέγαλο» [i i i], καὶ φεύγουν ἀπὸ τὸ προκείμενο καὶ χάνονται [νυφούλα μου] σὲ τέτοιες ἀσήμαντες λεπτομέρειες καὶ τὶς συζητοῦν σὰν νὰ ἦταν ἀπὸ καὶ ποῦ ἐξαργάται ἡ ζωὴ ἢ ὁ θάνατος τοῦ Ἑλληνισμοῦ, καὶ παραμερίζουν τὸ ζωτικὸ ζήτημα, δηλ. πῶς πρέπει τὸ πνεῦμα τοῦ Ἑλλήνα νὰ διορθωθῇ [βλέπετε! Καὶ δὲν τὸ νοιώσαμε ὡς τώρα, οἱ χαῖοί!]. ἔστω καὶ μὲ ζήμια τῆς γραμματικῆς καὶ τῆς ὀρθογραφίας.»

Ἀκόμη ὠραιότερα παρακάτω παρατηρεῖ πῶς: «Συμπέρασμα: στὴν Εὐρώπῃ μορφώνονται πνεύματα καὶ χαρακτῆρες, ἔστω[τῆς γέμισε τὸ μάτι, τὸ ἔστω, καὶ τοῦ κάκου!] καὶ ἂν ἡ ὀρθογραφία κάπου κάπου δὲν εἶναι ἀμειπτή· σὲ μᾶζ, ἴσως ὀλίγοι βγαίνουν ἀπὸ τὰ σχολεῖα μας γνωρίζοντας [πὺ ἀπάνω εἴχαμε χύνοντες] καλὰ τοὺς κανόνες τῆς γραμματικῆς (καὶ αὐτὸ σπάνιο): τὰ πνεύματα ὅμως εἶναι ἀμόρφωτα καὶ φτωχὰ καὶ χαρακτῆρες.....δὲν ὑπάρχουν [ἔδω ἔχουμε γενικὴ φιλοσοφικὴ ματιὰ ριχμένη στὴ σημερινή κατάσταση τῆς Ἑλλάδας]. Αὐτὰ θὰ ἔλεγα, ἂν ἔγραφα σ' ἐφημερίδα.»

Folkestone, 2) 13 Αὐγούστου 1910»

(Στάλλο φύλλο τελιώνει)

ΨΥΧΑΡΗΣ

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΤΥΛΙΓΗΣ

Τὸ σήμερὰ νὰ ἀκαμασιᾷ, τ' ἀποταχῶ νὰ σκόλη καὶ οἱ ὁμοφρονεῖς ἐδῶχανε στὴν τυλιγὴ τὸ γιόμα. Στεφνίζουν κίλημα καταγῆς καὶ ἀπλώνουν σαλιθάρια καὶ φέρνουν ἕλες τὰ προικιὰ νὰ τὰ καλοτυλίξουν. Ὁμπρὸς τραβᾶνε οἱ γιόμορφες καὶ οἱ ἀρρεθμονιασμένες καὶ ἀπὸ ἔσπισμα οἱ πύ μικρῆς οἱ μουκοζυμωμένες· κοντὰ τραβᾶν καὶ οἱ μάννες τους γιὰ νὰ τὶς· καμαρώσουν γιὰ νὰ τοὺς δώσουν συμβουλὴ καὶ ἀνατασθῶ στὸ ἔργον. Οἱ μάννες μοιάζουνε μὲλινες γεμάτες περηφάνεια καὶ τὸ γλυκὶ τους πωρικὸ οἱ ἄξες θυγατέρες, πῶχουν θροσιὰ στὰ μάγουλα καὶ μέλι στὰ ματάκια σὰν πέρδικες ποὺ λούζονται στὸ μελισσοδοτάκι. Μεριᾶστε δέντρα καὶ κλαριὰ στῆς ρούγας τὸ καντοῦν καὶ θὰ περάσῃ ἀπὸ τὰ σῆς τῆς τυλιγῆς τὸ ἔδω, καὶ σὺ, πυρήλιε μου λαμπρὲ, θερμπακακαλὸ σε ἀπόψε νὰ μὴ μᾶς κρυφτῇ, νὰ μὴ μᾶς παρατήσῃ· βάλε τὰ γκέμια στὰ παρὰ καὶ χᾶιδεῖς τὴ χιούτην καὶ πᾶς τους νὰ μὴ κουραστοῦν, νὰ μὴ βαρυγομήσουν ὥσπου νὰ φύγῃ ἡ τυλιγὴ καὶ φύγουν οἱ κοπέλες, καὶ τότες αἶντε στὸ καλὸ καὶ ἐποῦθε θᾶς νὰ γείρῃς.

Τὸ κολατσὸ ν' ἐτέλεφεν καὶ οἱ νιῆς προσηκωθῆκαν καὶ λίγο λίγο γελαστὲς μαζεύονται στῇ ρούγα. «Ὅλες καζάντια φέρνουνε παρμέν' ἀπ' τὸ Μισίρι, καὶ ἕλες τιρτίρι ἐλόχρυσον, σὰν ἀστροπὴ τῇ νύχτα. Τὰ παστρικά τους τὰ προικιὰ θεὰ χιλιόπλουμήσουν, τ' ἀρχοντικά τους τὰ προικιὰ ποὺ θὰ φανοῦν στὸ ψίκι. Διάπλατ' ἀνοίγουν οἱ αὐλὲς καὶ οἱ ἐύλινες μεσάντρες καὶ ἕλες τραγοῦδι σέρνουνε λαμπριάτικο καὶ ἀλέγρον. — Ἐβγάτε, βέργες τοῦ χωριοῦ καὶ ἔμορφες Ἀνεράδες, στὸ δειλινὸ τῆς τυλιγῆς ποῦναι μεγάλη σκόλη, βγάτε τυλίχτε τὰ πανιά, τὰ νυφικά στολίδια,

καὶ ν' ὁ καιρὸς δὲν καρτερᾷ καὶ δὲ γυρίζει πίσω. Τὸ γιόμα ἡ ρούγα εἰν' ἔμορφη καὶ ἡ τυλιγὴ νὰι θάμα καὶ ἔλοι γ' οἱ νιοὶ θὰ καρτεροῦν τ' ὦρια προικιὰ νὰ ἰδοῦνε, νὰ ἰδοῦνε, νὰγαπήσουνε, νὰ καλοριζικέφουν. Σὲ λίγο ἡ ρούγα γιόμωσεν ἀπὸ προικιὰ καὶ νιάτα, ἔδω μετὰξια γερανιά, σὰν κύματα πελάου. ἔντας μὲ τὴν καλοκαιριὰ ἀπλώνουν καὶ μαζώνουν ποὺ τὰ χτυπᾷ παιχνιδιστὰ τὸ ἀλαφρὸ ἀεράκι, καὶ ἐκεῖ μασοῦρια ἀπὸ κλωστῆς καὶ ἀβράχια ἀπὸ μπαμπάκι ποὺ καρτεροῦν τὸν ἀργαλειὸ νὰ τὰ καλογραμμίσῃ. παρέκει κόφες στρογγυλῆς γεμάτες ἄσπρα τόπια ἔλ' ἀπὸ χέρι κορασιᾶς πλυμένα, χτυπημένα, καὶ πίσωθε ἀπ' τὰ προικιὰ ἄλλη πραγματῆσια στέκει, ἔλη γυναίκιος στολισμὸς χαϊράμενος καὶ πλούσιος.

Τώρα ἡ μέρα τράκισε καὶ ὁ γῆλιος πάει νὰ πέσῃ σδιγγιλιάζοντας τ' ἀντικρυνὸ βουνὸ ποῦν' ἔλο χιόνι καὶ ἔλο γεμάτο κρούσταλα λαμπρὰ σὰν τοὺς καλὲς τρεῖς, τώρα ν' ὁ γῆλιος ἐγιοῦρε στῇ χιονισμένη δόση, σὰν κυνηγὸς ποὺ κυνηγᾷ χιονάτη περιστέρα.. Οἱ κορασιῆς πετάγονται σὰ λάβια μὲς τοὺς δρόμους ἀπὸ μπροστὰ στολιστήκαν καὶ χαμηλοζωστήκαν καὶ δῆσανε τους τὰ μαλλιά ποὺ μοιάζον' μὲ κοπάνια καὶ φόρεσάν τους τὶς ποδιᾶς τὶς χιλιόπλουμισμένες, ὅρφα στολιστήκανε καὶ ὅρφα χτενιστήκαν καὶ ὅρφα βάλαν τὰ λαμπρὰ καὶ τὰ καλὰ σκουτιὰ τους. Στὴν τυλιγὴ προσηκνούν νιοὶ σπέρδικα παλληκάρια νὰ ἰδοῦν τες, νὰγαπήσουνε, νὰ καλοριζικέφουν. Οἱ γλάστρες δύνουν τ' ἄνθια τους νὰ βάλουν στὴν ποδιά τους καὶ τὰ χαγιάτια χλιμχντροῦν εἶναι περνοῦν τρεχάτες, τὶς σκέλες βιαστικά πατοῦν μὲ τὰ γυμνά τους πόδια πῶχουν γλυκὴν καὶ σκαλιστὸ τὸν ποδοστράγαλό τους καὶ ὅλο τραγοῦδια παίρνουνε καὶ ἔλο μπουχοῦν τὰ γέλια. Οἱ ψυχογιὰ φέρνουν κρατὶ καὶ τὸ παχὺ πατμέρι μέσα σὲ τσάτρες παστρικά καὶ σ' ἀργυρὰ κροντήρια. οἱ γριῆς παίρνουν τὶς ρόκες τους μὲ τὶς ἀνεμοδούρες μὲ τ' ἀσημένια δέματα καὶ τὰ χρυσὰ κερούλια. οἱ γριῆς ποὺ πῶχον μέσα τους βαρεῖαν ἀντιστόνια ποὺ πέρασαν τὰ νιάτα τους, τῆς τυλιγῆς τὰ χρόνια. Κ' ἔνα πουλί, καλὸ πουλί, ποὺ κελαθεῖ τὰψήλιν βαστᾷ μὲ τὴ φωνίτσα τοῦ χαρούμενο τραγοῦδι. — Βγάτε στῇ ρούγα, χωριανοί, νὰ ἰδῆτε ποὺ τυλίγουν οἱ κορασιῆς τοῦ χωριοῦ γλυκῆς κα μακαργούλες. ποῦναι Νεράδες στῇ μορῇ καὶ ἀγρόνια στὸ τραγοῦδι. Ὁμορφὴ ποῦναι ἡ Τυλιγὴ καὶ οἱ νιῆς ποὺ τὸ τυλίγουν.

ΓΙΩΡΓΗΣ ΦΤΕΡΗΣ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ — ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ — ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΣΗ

Φρ. Νίτσε ΓΝΩΜΑΙ ΚΑΙ ΠΕΡΙΚΟΠΑΙ κατ' ἐκλογὴν Ἐρρίκου Διχτεμπερξέ. Μετάφραση I. Σ. Ζερβοῦ. Δρ. 3.

Th. Ribot. ΑΙ ΑΣΘΕΝΕΙΑΙ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ. Μετάφρασις Πετρούλας Ψηλορείτη. Δρ. 3.